

Docentenhandleiding

Les 2

Inleiding

In deze les (les 2 van 2) maken leerlingen kennis met online geldzaken en fraude. Ze leren meer over de voor- en nadelen van online shoppen en kunnen verschillende vormen van online fraude herkennen. Ze leren hoe je het echte webadres van je bank herkent en wat je kunt doen als je het slachtoffer bent geworden van online fraude.

Duur:

45 – 60 minuten

Lesopbouw

Introductie (10 min)

Verdieping (30 min)

Afronding (5 min)

Vorbereiding

Lees de docentenhandleiding, bekijk de digibord-presentatie en het werkblad.

Benodigdheden

- ─ Digibord met internetverbinding
- ─ Digibord-presentatie 'Bank & geldzaken – les 2'
- ─ Werkblad 'Bank & geldzaken– les 2' (uitgeprint)
- ─ Checklists ['Online shoppen'](#) en ['Online fraude'](#) (uitgeprint)

Doel van de lessen

Hoofdleerdoelen

1. Vergroten van de kennis van de overheidswereld
2. Vergroten van de digitale geletterdheid: informatievaardigheden en mediawijsheid
3. Vergroten van financiële vaardigheden
4. Vergroten van de woordenschat

Subleerdoelen

1. Leerlingen kunnen de voor- en nadelen van online shoppen benoemen.
2. Leerlingen kunnen vier verschillende soorten online fraude herkennen (WhatsApp-fraude, Tikkie-Fraude, Spoofing, Phishing).
3. Leerlingen kunnen beoordelen of het webadres van een bank echt op nep is.
4. Leerlingen kunnen benoemen waar je op kunt letten om te voorkomen dat je het slachtoffer wordt van online fraude.
5. Leerlingen kunnen aangeven waar je terecht kunt als je het slachtoffer bent van (online) fraude.
6. De leerling kan woorden die te maken hebben met bank- en geldzaken in de juiste context plaatsen en uitleggen wat ze ongeveer betekenen.

De les in stappen

Introductie (10 minuten)

- Bank & geldzaken

Vertel de leerlingen dat deze les in het teken staat van 'Bank & geldzaken'.

- Wat heb je vorige les geleerd?

Blik samen met de klas terug op de vorige les. Wat hebben de leerlingen toen geleerd? Wat is ze het meest bijgebleven?

Verdieping (30 minuten)

- Online shoppen

Wie shopt er wel eens online? Wat kopen de leerlingen zoal? Wat koop je liever in een winkel? Bedenk samen met de klas twee voordelen en twee nadelen van online shoppen.

- Online shoppen

Bekijk de video (1.51 min) klassikaal.

- Wat zou jij kiezen?

Nooit meer online shoppen of nooit meer in een winkel shoppen. Wat zouden de leerlingen kiezen als ze moeten kiezen? Laat ze vertellen waarom.

- Nep-webshops

Bekijk de video over nep-webshops (3.48). Hebben de leerlingen wel eens een nep-webshops gezien? Of zijn ze wel eens op een andere manier online opgelicht?

- Start de quiz

Verdeel de klas in groepjes van vier. Deel eventueel pen en papier uit om de antwoorden op de laten schrijven. De quiz bestaat uit vier vragen.

- 1. Hoe noem je dit?

Criminelen die zich via WhatsApp voordoen als een bekende, en je met een smoes vragen om geld over te maken.

Goede antwoord: B. WhatsApp-fraude

- 2. Hoe noem je dit?

Iemand die via een neplink van betaaldienst Tikkie vraagt om geld over te maken, en daarna de inloggegevens van je bank steelt.

Goede antwoord: A. Tikkie-fraude

- 3. Hoe noem je dit?

Criminelen die mensen opbellen en zich voordoen als medewerker van de bank.

Goede antwoord: C. Spoofing

- 4. Hoe noem je dit?

Criminelen die je via een link in een sms of e-mail naar een website lokken om je bankgegevens te stelen.

Goede antwoord: D. Phishing

- En de winnaar is...

Welk groepje had de meeste antwoorden goed?

- Aan de slag!

Verdeel de klas in groepjes van twee en deel het werkblad uit. Bespreek de antwoorden gezamenlijk na.

Afbeelding 1: WhatsApp-fraude

Afbeelding 2: Spoofing

Afbeelding 3: Phishing

Afbeelding 4: Tikkie-fraude

- Hoe herken je de echte website van je bank?

Vertel dat oplichters soms een website van een bekende bank namaken. Ze proberen dan klanten van die bank naar de nep-website te lokken om vervolgens hun bankgegevens te stelen. Vraag aan de leerlingen waar zij op zouden letten bij het checken of de website van een bank echt is.

- Check 1

Het webadres begint met `https://`

(De `s` staat voor secure. `https://` is dus veiliger dan `http://`)

- Check 2

In de adresbalk staat een slotje

- Check 3

In het webadres staat de naam van je bank goed geschreven

- Check 4

In het webadres staan het hoofddomein (de naam van je bank) en de extensie (`.nl`) direct achter elkaar. Ze zijn gescheiden door een punt. Bijvoorbeeld: `rabobank.contact.nl` is nep omdat 'rabobank' en '`.nl`' niet direct achter elkaar staan.

- De ECHTE website van je bank

Bekijk klassikaal de video over het herkennen van de echte website van de bank (1.33).

- Slachtoffer van online fraude

Vraag aan de leerlingen wat zij zouden doen als ze het slachtoffer zijn van (online) fraude/oplichting. Bijvoorbeeld: Aan je ouders vertellen, (online) aangifte doen bij de politie of de website van fraudehelpdesk.nl bezoeken.

Afronding (5 minuten)

- Checklists Digidingen-desk

Deel de checklists 'Online shoppen' en 'Online fraude' uit.

- Wat heb je geleerd?

Blik samen met de klas terug op de les. Bespreek de belangrijkste woorden die in dit thema zijn behandeld.